

ESG-RAPPORT FOR:

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar**Nøkkelinformasjon**

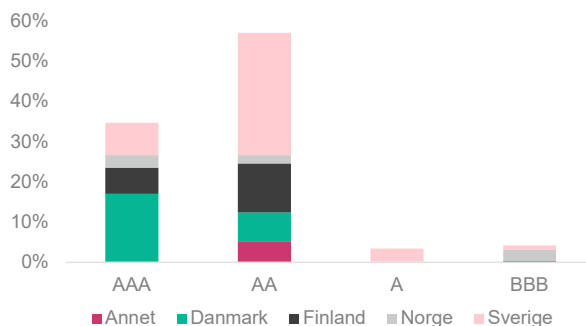
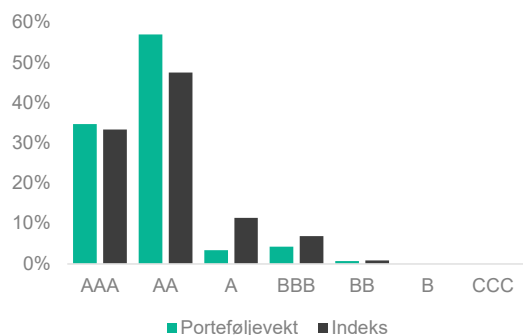
Organisasjonsnummer	30.09.2022
Markedsverdi MNOK	923251642
Antall selskap i fondet	2 644
Referanseindeks	142
Antall selskap i indeks	VINXBCAPNOKNI
	179

BÆREKRAFTSRATINGFONDETS MSCI ESG-RATING: **AAA**

AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC

INDEKSENS MSCI ESG-RATING: AAA

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar investerer bredt nordisk i aksjer som blir rangert høyt på ulike kriterier innen miljø, sosial ansvarlighet, eierstyring og selskapsledelse. Fondet benytter en kvantitativ metodikk for å vekte opp investeringer i disse selskapene. Alle investeringer gjøres i samsvar med Retningslinje for KLP-fondene som ansvarlige investor og Svanemerkets krav for investeringsfond.

MSCI ESG-rating

MSCI analyserer selskaper opp mot flere kriterier innenfor miljø (E), sosiale forhold (S) og eierstyring (G), og gir selskapene en ESG-rating fra AAA (best) til CCC (dårligst). Figuren til venstre viser andelen av fondet investert i selskaper med AAA- til CCC-rating, opp mot andelen av referanseindeksens vekt i samme rating. Figuren til høyre viser regionfordelingen i fondet innenfor AAA- til CCC-rating.

Topp 10 selskaper med overvekt mot referanseindeks

	Overvekt	Vekt i fondet	Vekt indeks	ESG-rating	Karbonrisiko ¹	Sektor
Rockwool A/S	2.42 %	2.74 %	0.32 %	AA	Veldig høy	Industri
Atlas Copco Ab	2.17 %	5.68 %	3.51 %	AA	Veldig Lav	Industri
Holmen Ab	1.42 %	1.75 %	0.33 %	AA	Moderat	Materialer
Svenska Cellulosa Ab Sca	1.32 %	1.94 %	0.61 %	AAA	Moderat	Materialer
Abb Ltd	1.22 %	2.28 %	1.06 %	AA	Veldig Lav	Industri
Orsted As	1.20 %	2.69 %	1.49 %	AAA	Moderat	Kraftforsyning
Vestas Wind Systems A/S	1.10 %	2.84 %	1.74 %	AAA	Veldig Lav	Industri
Epiroc Ab	1.10 %	2.36 %	1.26 %	AA	Veldig Lav	Industri
Telefonaktiebolaget L M Ericsson	0.98 %	2.75 %	1.77 %	AA	Veldig Lav	Informasjonsteknikk
Essity Ab	0.93 %	2.04 %	1.11 %	AAA	Moderat	Konsum

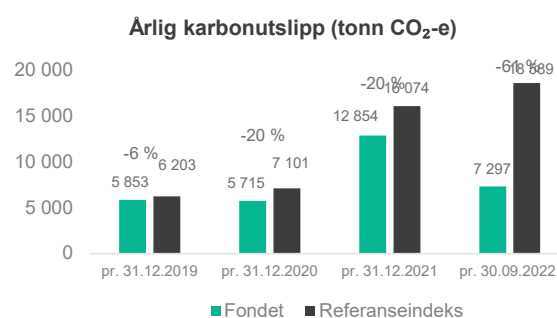
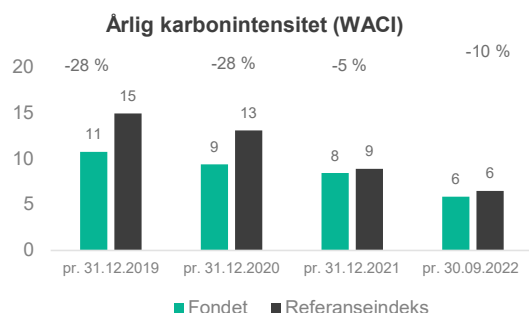
¹ Karbonrisiko baserer seg på selskapets karbonintensitet, som er selskapets CO₂-utslipp per krone i inntekt. Karbonrisiko er delt inn i kategoriene: Veldig lav (0 til <15), Lav (15 til <70), Moderat (70 til <250), Høy (250 til <525), Veldig høy (>=525)

Karbonutslipp

Fondets karbonintensitet (WACI)	5.85 tCO ₂ -e ¹ /mill. kr.
Referanseindeksens karbonintensitet (WACI)	6.48 tCO ₂ -e/mill. kr.
Fondets karbonutslipp	7 297 tCO ₂ -e
Referanseindeksens karbonutslipp	18 589 tCO ₂ -e
Andel av selskaper i fondet med utslippsdata	100 %

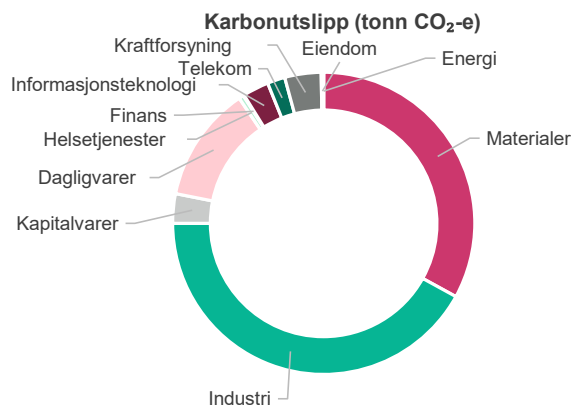
30.09.2022

Fondets karbonintensitet (Weighted Average Carbon Intensity (WACI)) er fondets eksponering mot karbonintensive selskaper. Fondets karbonintensitet er summen av de underliggende selskaperes karbonintensitet (selskapets utslipp per krone i inntekt) justert for vekten i fondet. Figuren til venstre viser fondets karbonintensitet sammenlignet med referanseindeksen. Figuren til høyre viser fondets totale karbonutslipp. Økningen i utslippene fra 2020 til 2021 skyldes at fondets forvaltningskapital vokste. Da øker eierandelen i selskapene og dermed andelen av selskaperes karbonutslipp som allokeres til fondet.

Sektorfordeling

	Over/undervekt	Utslipp mot indeks
Energi	-5.52 %	-100.00 %
Materialer	1.42 %	-31.09 %
Industri	4.50 %	60.19 %
Kapitalvarer	-0.37 %	-26.11 %
Dagligvarer	-0.87 %	23.32 %
Helsetjenester	-1.36 %	-9.06 %
Finans	-1.68 %	-37.58 %
Informasjonsteknologi	0.18 %	20.37 %
Telekom	-0.32 %	9.47 %
Kraftforsyning	1.80 %	-0.28 %
Eiendom	2.16 %	28.76 %
		-9.81 %

Tabellen viser fondets over- og undervekt per sektor relativt til referanseindeksen, og hvordan utslippene per sektor blir påvirket av denne under- eller overvekten. Hjuldiagrammet viser sektorenes andel av det total karbonutslippet i fondet.

¹ tCO₂-e: klimagassutslipp regnet om til antall tonn CO₂-verdier (ekvivalenter)

Avkastning

Fondets avkastning
Referanseindeksen
Differanseavkastning

30.09.2022

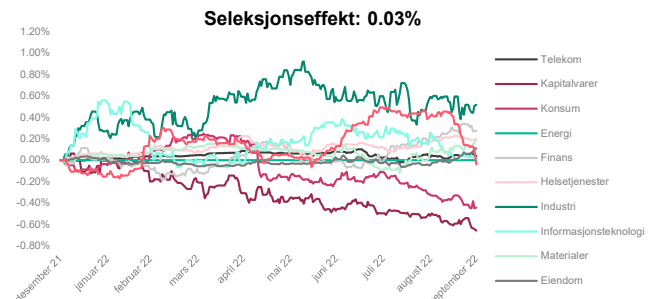
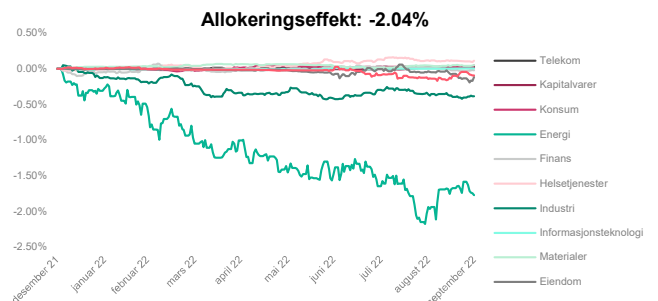
-23.01 %
-20.94 %
-2.06 %

Fondets avkastning var -23.01% etter tredje kvartal 2022. Referanseindeksens avkastning var -20.94%, noe som ga en mindreavkastning på 2.06%.

Fondet er ikke investert i den tradisjonelle energisektoren (olje & gass). I henhold til Svanekriteriene er fondet ikke investert i selskaper som produserer og raffinerer olje og gass, oljeserviceaksjer og nedstrømselskaper. Underveien i energi fordeles på øvrige sektorer i henhold til markeds kapitalisering. Energi i indeksen startet året med positiv avkastning og avkastningen fortsetter å øke underveis. Allokeringseffekten blir påvirket av den høye avkastningen til energisektoren og gir cirka 2.04% negativ allokeringseffekt.

Fondet vektet opp selskapene med høy ESG rating, og tilnærmet alle selskapene i porteføljen har ESG rating AAA, AA eller A. I tillegg forsøker fondet å velge selskaper med lignende egenskaper som de ekskluderte selskapene for å holde porteføljen så lik indeksen som mulig. For AksjeNorden ser man liten forskjell mellom sterke og svakere ESG selskap, da mesteparten scorer høyt. Etter tredje kvartal 2022 er seleksjonseffekten på 0.03%.

Historiske tall er ingen garanti for fremtidig avkastning. Avkastningen i verdipapirfond kan variere betydelig innenfor et år. Realiserte tap eller gevinst ved å investere i fondsandeler vil derfor avhenge av de eksakte tidspunktene for kjøp og salg.

Topp 10 bidrag til avkastning hittil i år 2022

Selskap	Avkastning	Vekt i fondet	Bidrag
Novo Nordisk A/S	11.99 %	9.06 %	1.06 %
Sampo Oyj	18.19 %	2.58 %	0.31 %
AstraZeneca PLC	19.87 %	1.62 %	0.26 %
UPM-Kymmene Oyj	7.35 %	2.35 %	0.15 %
Mowi ASA	15.42 %	0.84 %	0.11 %
Genmab A/S	-0.49 %	1.95 %	0.07 %
Stora Enso Oyj	18.93 %	1.10 %	0.05 %
Uponor Oyj	1009.16 %	0.86 %	0.05 %
Alleima AB	91.30 %	0.00 %	0.04 %
SalMar ASA	9.67 %	0.21 %	0.03 %

ESG-rating	Karbonrisiko	Sektor
AAA	Veldig Lav	Helsejenester
AA	Veldig Lav	Finans
AA	Veldig Lav	Helsejenester
AAA	Høy	Materialer
AA	Lav	Konsum
AA	Lav	Helsejenester
AAA	Moderat	Materialer
AA	Veldig Lav	Industri
		Materialer
BB	Veldig Lav	Konsum

Eksklusjoner

30.09.2022

Antall eksklusjoner	14
Nye ekskluderte selskap i 2022	-
Totalvekt ekskluderte selskaper	11.34 %

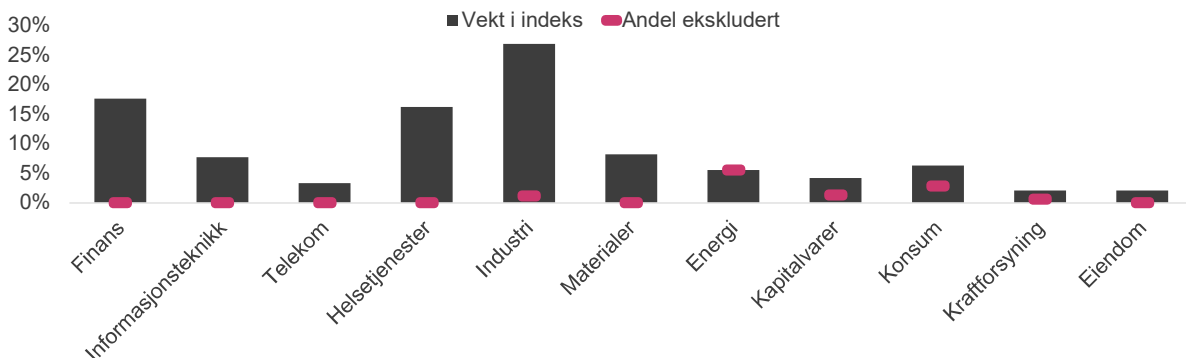
Investeringene i fondet blir kontinuerlig overvåket for brudd på *KLP-fondenes retningslinjer* og *Svanemerkets kriterier*. Selskaper som bryter med kriteriene blir ekskludert fra fondet. Se *KLP.no* for listen over ekskluderte selskaper.

Produkt eksklusjoner	Vekt i indeksen	Antall	Adferd eksklusjoner	Vekt i indeksen	Antall
Alkohol	1.41 %	2	Andre etiske normer	0.00 %	0
Pengespill	1.30 %	3	Arbeidstakerrettigheter	0.00 %	0
Kull og oljesand	0.00 %	0	Korrupsjon	0.00 %	0
Tobakk	1.39 %	1	Menneskerettigheter	0.00 %	0
Fossil energi	6.76 %	6	Alvorlig miljøskade	0.00 %	0
Våpen	0.48 %	2	Rettigheter krig	0.00 %	0
Total	11.34 %	14	Total	0.00 %	0

Ti største ekskluderte selskap

Selskap	Vekt i indeks	ESG rating	Eksklusjonsårsak	Karbonrisiko	Sektor
Equinor ASA	3.48 %	AAA	Fossil energi	Moderat	Energi
Neste Oyj	1.68 %	AAA	Fossil energi	Moderat	Energi
Swedish Match AB	1.39 %	AA	Tobakk	Lav	Konsum
Carlsberg AS	1.15 %	AAA	Alkohol	Moderat	Konsum
Evolution AB	1.07 %	A	Gambling	Lav	Kapitalvarer
Alfa Laval AB	0.66 %	AA	Fossil energi	Veldig Lav	Industri
Fortum Oyj	0.56 %	BBB	Fossil energi	Veldig høy	Kraftforsyning
Aker BP ASA	0.36 %	A	Fossil energi	Moderat	Energi
Royal Unibrew A/S	0.27 %	AA	Alkohol	Lav	Konsum
Saab AB	0.24 %	AA	Våpen	Veldig Lav	Industri

Sektorfordeling og andel av sektor som er ekskludert

Den første tabellen viser vekten til selskapene som er ekskludert fra referanseindeksen og antall selskaper fordelt på ekskluderingsårsak. Den andre tabellen viser de ti største selskapene som er utelukket fra referanseindeksen. Grafen viser vekten av ekskluderte selskaper innenfor de ulike sektorene.

Stemmegivning og dialog

30.09.2022

Andel av generalforsamlinger stemt	99 %
Andel forslag stemt for	89 %
Andel forslag stemt mot	11 %
Antall selskapsdialoger	5

Stemmegivning

Generalforsamlingen er en viktig arena for dialog mellom selskapsledelsen og aksjonærene. KLP-fondene bruker stemmeretten sin aktivt, både i Norge og i utlandet. *KLP-fondenes retningslinjer for stemmegivning* er basert på internasjonale prinsipper for beste praksis innen eierstyring og selskapsledelse. Dette bidrar til at vi opptrer konsistent og i konsensus med mange andre internasjonale investorer. Hvordan fondet stemmer kan du se i detalj på [KLP.no](#).

Forslag fremmet av selskapet	Antall saker	Stemt for	Stemt mot	Andel mot ledelsen
Styrerelatert	978	804	174	18 %
Rutinesaker	908	904	4	0 %
Godtgjørelse	282	226	56	20 %
Selskapskapital	166	156	10	6 %
Omorganisering	12	12	0	0 %
Anti-overtakelse	2	2	0	0 %
Annet	0	0	0	0 %
Totalt	2 348	2 104	244	10 %

Aksjonærforslag	Antall saker	Stemt for	Stemt mot	Andel mot ledelsen
Styrerelatert	0	0	0	0 %
Rutinesaker	0	0	0	0 %
Godtgjørelse	0	0	0	0 %
Annet	6	6	0	0 %
Helse og miljø	4	4	0	0 %
Selskapsledelse	0	0	0	0 %
Sosialt	0	0	0	0 %
Menneskerettigheter	0	0	0	0 %
Totalt	10	10	0	0 %

KLP-fondene stemmer mot selskapets forslag ved manglende uavhengighet i styret, for eksempel kombinert styreleder og CEO, mot valgkomiteen ved manglende kjønnsbalanse i styret og mot godtgjørelsesordninger som ikke er tilstrekkelig forklart. KLP-fondene stemmer for aksjonærforslag som fremmer økt rapportering og åpenhet om praksis innenfor temaer som likestilling, karbonutslipp, politiske utbetalinger (lobbying) osv. KLP-fondene stemmer mot aksjonærforslag som legger føringer for selskapets strategi eller mål da dette er det aksjonærvalgte styret sitt ansvar.

Dialog

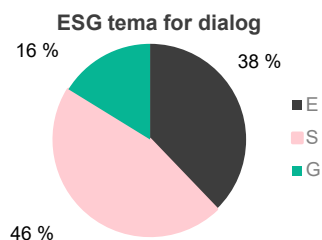
KLP-fondene er pådriver for en ansvarlig og bærekraftig forretningsdrift, som eier i mange selskaper er oppfølging av etikk, miljø og samfunnsansvar sentralt. Vedlagt ligger en liste over de selskaper vi har hatt kontakt med i den aktuelle tidsperioden.

Antall selskapsdialoger	5

Tema*

Klima og miljø (E)	4
Sosiale hensyn (S)	5
Eierstyring og selskapsledelse (G)	5

*Samtalene med selskapene dekker som regel flere temaer.

DISCLAIMER MSCI :

Although KLP Kapitalforvaltning's information providers, including without limitation, MSCI ESG Research LLC and its affiliates, obtain information from sources they consider reliable, none of the ESG Parties warrants or guarantees the originality, accuracy and/or completeness, of any data herein and expressly disclaim all express or implied warranties, including those of merchantability and fitness for a particular purpose. The Information may only be used for your internal use, may not be reproduced or re-disseminated in any form and may not be used as a basis for, or a component of, any financial instruments or products or indices. Further, none of the Information can in and of itself be used to determine which securities to buy or sell or when to buy or sell them. None of the ESG Parties shall have any liability of any errors or omissions in connection with any data herein, or any liability for any direct, indirect, special, punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possibility of such damages.

Underliggende ESG-data er fra MSCI ESG Research LLC. Alle utregninger er gjort av KLP Kapitalforvaltning. Informasjon om eksklusjoner og dialog er KLPs egen rapportering. Informasjon om stemmegivning kommer fra ISS.

Selskap	Tema for dialog	Status
Bakkafrost P/F	Dialog med gjennom Fairr om risiko knyttet til klima og biologisk mangfold i leverandørkjede	Pågående
Leroy Seafood Group ASA	Dialog med gjennom Fairr om risiko knyttet til klima og biologisk mangfold i leverandørkjede	Pågående
Mowi ASA	Dialog med gjennom Fairr om risiko knyttet til klima og biologisk mangfold i leverandørkjede	Pågående
SalMar ASA	Dialog med gjennom Fairr om risiko knyttet til klima og biologisk mangfold i leverandørkjede	Pågående
Telenor ASA	Møte med Telenor om status på nedslag i Myanmar	Pågående

Definisjoner

ESG-rating: Environmental, Social And Governance (ESG) rating er en vurdering av hvor godt selskapet jobber med å håndtere de risiko selskapet står ovenfor innenfor temaene klima og miljø, sosiale forhold og selskapsstyring.

Karbonintensitet: Selskapets karbonintensitet er utslipp per krone i inntekt. Det blir regnet ut ved å ta selskapets utslipp (Scope 1 og Scope 2) og dele på selskapets inntekt

Fondets karbonintensitet (tonn CO₂e/NOK mill): Weighted Average Carbon Intensity (WACI) er fondets eksponering mot karbonintensive selskaper. Fondets karbonutsnitt blir regnet ut ved å ta summen av selskapenes karbonintensitet justert for selskapets vekt i porteføljen.

Totalt karbonutslipp (tonn CO₂e): Fondets totale utslipp (Scope 1 og Scope 2) er summen av selskapenes utslipp, som tilegnes fondet basert på eierandel i selskapet.

Karbonrisiko: Karbonrisiko baserer seg på selskapets karbonintensitet. Karbonrisiko er delt inn i kategoriene: Veldig lav (0 til <15), Lav (15 til <70), Moderat (70 til <250), Høy (250 til <525), Veldig høy (>=525).

Scope 1: Selskapets direkte utslipp fra egen virksomhet.

Scope 2: Indirekte utslipp fra kjøp av energi.

Scope 3: Alle andre indirekte utslipp som er resultat av selskapets virksomhet.

CO₂-ekvivalenter: Statistikk over klimagassutslipp og mål for utslippsreduksjoner omfatter i tillegg til karbondioksid (CO₂) som regel også gasser som metan (CH₄), lystgass (N₂O) og fluorgasser (HFK, PFK og SF₆). Alle disse gassene bidrar til klimaendringer, men har svært forskjellig oppvarmingseffekt og levetid i atmosfæren. For å kunne sammenligne dem, regnes de om til CO₂-verdier. Mengdene kalles CO₂-ekvivalenter. Alle utslipp kan da sammenlignes direkte fordi de får samme enhet.